



Leányvári Újság

Leinwarer Zeitung

AZ ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

I/4. szám
2007. február

A farsang

A farsang hossza évről-évre változik, mivel zárónapja a húsvét időpontjához kötődik. Vízkeresztől (január 6.) a húsvétot megelőző 40 napos nagyböjt kezdetéig, azaz hamvaszertáig tart. Farsang a tavaszvárás pogánykori, igen változatos képet mutató ünnepeiből nőtt ki, gyakorlatilag a zajos mulatozás, a tréfacsinálás, bolondozás, eszem-iszom és az advent lezárulásával a párkeresés, udvarlás időszaka. Magyarországon a farsangi szokások a középkorban honosodtak meg, és számos idegen nép hatása érvényesült bennük. A városi polgárság elsősorban a német hagyományokat vette át (erre utal az elnevezés is az olasz „carneval” helyett), míg az arisztokrácia körében az itáliai és francia szokások terjedtek inkább el. De fellelhetők pogány germán vagy éppen ókori görög, római motívumok is. Maga a szó német eredetű, a „faseln” jelentése feccsegni.

Ebben az időszakában már az ókori Rómában is rendeztek álarcos felvonulásokat, zenés táncmultságokat, úgynevezett Saturnalia ünnepet, a téltemetés-tavaszcélzás jegyében. A multságok egy álló hétig tartottak, a szegényeket megvendégelték, a családtagok ajándékokat adtak egymásnak. Ilyenkor rendezték a kedvelt gladiátor viadalokat is.

Latin nyelvterületen a „carneval” szó a farsang megfelelője, jelentése a hús elhagyása. Más magyarázatok szerint azt a díszes szekeret nevezték carrus navalisnak, amelyet egykoron vidám, álarcos menet tolt végig Róma utcáin, innen a karnevál elnevezés.

A karácsonyi időszak elmúltával, a mezőgazdasági munkák megkezdése előtt, a telet záró időszakban sokfelé rendeztek bálokat, táncmultságokat a falvakban, illetve a nagypolgárság és az arisztokrácia a városokban. Vidéken általában a kocsmá vagy a fonó volt a színtere ezeknek az eseményeknek. A különféle szakmák, céhek báljai mellett megtalálhatók az asszonyok, sőt a gyermekek báljai is. Népszerűek voltak a batyusbálok, ezekre a résztvevők vitték az ételleket, jellemzően kalácsot, süteményt és általában baromfihúsból készült fogásokat. A farsangi báloknak mind a paraszti életben, mind pedig a városi nagypolgárság körében komoly hagyományai voltak. Magyarázata ennek, hogy az eladó lányokat illetve a házasulandó fiatalembereket ezeken az eseményeken vezették be úgymond a társaságba, tehát a párválasztásban, társasági életben volt fontos szerepük. A legtöbb lakodalmat is ebben az időszakban tartották faluhelyen.

Önkormányzati hírek

Képviselő-testületi ülés 2007. február 21.

Megjelentek a Képviselőtestület megválasztott tagjai:

Adamik Sándor, Csobán Zoltán, Frank György, Gölczné Nagy Éva, Juhos Tamás, Kovács István, Hanzelik Gábor, Misikné Lóczy Irén képviselők

Bognárné Dr. Solymoskövi Veronika jegyző

Papp Pál alpolgármester

Tóth János polgármester

A polgármester beszámolt a két ülés között végzett munkáról.

- Kistérségi értekezleten döntés született a sajátos helyzetű gyermekek szállítási pályázatán. A győztes a FETÁZ Bt. lett. A kistérség a szállítási költség 1/3-át vállalja át.
- A kistérség felvállalta, hogy az érintett 15 település nevében tárgyal a Rumpold Kft-vel az előzetesen jelzett 32%-os áremelés csökkentéséről. Ezt elvégezte, és ajánlást tett a képviselőtestületek felé.
- A Várdomb utcában murvával tömítésre kerültek a közlekedést veszélyeztető gödrök.
- A Településkörnyezeti és Környezetvédelmi Bizottság javaslatára forgalomirányítási táblák beszerzése történt. Szintén a bizottság javaslata alapján kerül elhelyezésre a Vasút utca Bécsi úti torkolatánál egy forgalomtechnikai tükör.
- A bizottság több árajánlatot kért a sportpálya környéki, veszélyesnek ítélt jegenyenyárfák kivágására. A döntés, hogy szakértői véleményt kell kérni a fák állapotáról, mivel ezek 1948-ban kerültek telepítésre.
- A bizottság javaslata alapján kerültek megrendelésre az oszlopos utcanév táblák.
- A Kálvária dombi közműtervek mérnöki árbecslései összegzésre kerültek, hogy a képviselőtestület februárban dönteni tudjon a beruházásról.
- Megrendelésre került a VIAMED 2002 Bt-nél a Várdomb utca út-, csapadékvíz-, és járdaépítési terve. Az engedélyezési tervek a lehetséges pályázat alapfeltétele.
- Jó hangulatú ünnepségen számolt be a Leányvári Judo SE a 2006. évi eredményeiről.

Asz ünnepségen részt vett és felszólalt Dr. Tittmann János országgyűlési képviselő, Dorog város polgármestere is.

- A Képviselőtestület elfogadta Leányvár 2007. évi költségvetésének tervezetét. A végleges költségvetést február közepéig kell megalkotni. A tervezet nem tartalmazta a Kálvária dombi beruházás költségeit, hiszen a testületi ülésig alapvető információk hiányoztak. A testület megállapította, hogy a saját bevételek a 2006-os évhez képest növekvő tendenciát mutatnak, viszont csökken az ingatlanadásból származó bevétel. A költségvetés tartalmaz hangulatjavító fejlesztéseket, útkátyúzást, csatornaszemek Erzsébet utca javítását, utcanév táblák kihelyezését, a védőnői szolgálati épület előtetővel való felszerelését, valamint a temető bekerítését. Pályázati céltartalékként a képviselőtestület 4 millió forintot határozott meg.
- A Képviselőtestület megvitatta és elfogadta a FOREST-PAPÍR Kft-vel kapcsolatos megállapodás tervezetét.
- A Képviselőtestület döntési mozgástér híján elfogadta a kistérségi ajánlást a Rumpold Kft hulladékiszállítási díjtételeit illetően. Az egész évre vonatkozó 32%-os emelés, 20%-ra csökken azáltal, hogy 2007. április 1-ig a 2006-os 2,630 Ft/liter, míg utána 3,337 Ft/liter ár kerül elszámolásra.
- A Képviselőtestület a közétkeztetési és gondozási díjtételekről döntött a rendelet szerint.
- Napirendi pont volt a szennyvíztisztító helyzete és állapota. A képviselőtestület megállapodott egy tárgyalási ütemtervről az ÉDV Zrt. és a testületek között.
- A Képviselőtestület két pályázati felhívást hagyott jóvá. Az egyiket a jegyzői munkakör betöltésére, mivel Bognárné Dr. Solymoskövi Veronika 2007. március 1-től Kesztölc jegyzője. A másikat a védőnői állás pályáztatására, mivel Török Lászlóné nyugdíjba vonul.

*Tóth János
polgármester*

Önkormányzati hírek

**Tisztelt Huttera Tibor, Csizmadia György, Kalocsai István,
Haraszi György, Haraszi Mihály!**

Megszólítottam, ezért név szerint válasszok önöknek! Azt írják, hogy örömmel konstatálják, hogy szívemen viselem az utak és árkok állapotát. Ez a dolgom. Az utak és árkok állapotát felmértem, tudom sok javítani való van rajtuk. Amennyiben lesz közhasznú munkások alkalmazására pályázat, azt szeretném igénybe venni, és elkezdni az Erzsébet úti árokpart megerősítését. Való igaz, hogy van olyan utca (Petőfi Sándor utca), ahol a közműbekötés után lyukak maradtak. Tavasszal kívánjuk ezeket javítani, valamint a megsüllyedt csatornaszemeket felemelni. Ezen megállapításaikkal egyetérték!

Amivel azonban nem tudok egyet érteni, hogy az árkok bedőlését (például az óvoda előtti árokszakasza), az útpadka letörését a 10-12 tonnás jármű statikus súlya nem okozhatja. Ezt összevetni egy 1 tonnás jármű talajterhelésével, csak a kerekek számával magyarázni, furcsa matematika. Ezen logika alapján a kétkerekű robogók és motorok jelentik a legnagyobb veszélyt utjaink állapotára.

Mielőtt a konkrét felvetésekre rátérnék, felhívnam a figyelmet Leányvár Önkormányzatának 11/98 (november 24.) rendeletére, amely többek között kimondja, hogy a jelzett tömegű járművek parkolása a közigazgatási épületek előtt különösen az iskola, az óvoda, a Polgármesteri Hivatal, a templom 100 m-es körzetén belül nem engedélyezhető.

Megnéztem a közterület használati engedélyek kiadását, ami a nagytömegű járművekre vonatkozik. Kérelem érkezett Huttera Tibortól és a Vértes Volán Zrt-től. Másról nem. A rendelet értelmében a korábbi polgármester közterületi használati engedé-

lyeket 2006. április 5-én adott ki Huttera Tibor számára az engedély Leányvár Bécsi u. 40-44. számmal szemben lévő közterületre, a Vértes Volán Zrt. két autóbuszára az engedély Leányvár Bécsi út – Erzsébet utca kereszteződése közterületre szól. A közterület használati díj 10.000 Ft/hónap/gépjármű összegben került megállapításra.

Az adókimutatás alapján egyedül a Vértes Volán Zrt. fizetett a Leányvári Önkormányzatnak 240.000 Forintot 2006-ban. Más nem, többszöri levélben történő felszólítás ellenére sem. Ennyit az adókról, amire hivatkoznak.

Az önök által is fizetett személyi jövedelemadó önkormányzatra jutó hányadából biztosítjuk az intézményeink működését, amit kiegészítünk a saját bevételeinkből, valamint támogatjuk a sportot és a kultúrát.

A Templom utcai aszfaltozás 12 milliójából 7,2 millió forint az önök, és a többi leányvári lakos adójából valósult meg. Ez még senkit sem jogosít fel arra, hogy tönkretegye! Tényként azonban meg kell állapítani, hogy a két Vértes volános autóbusz sem ott parkol, ahova az engedélye szól. A többi parkoló nehézgépjármű illegálisan, a helyi rendeletet semmibe véve teszi ezt, és veszélyforrás a közlekedésben. A törvény nem csak a polgármestert kötelezi, hanem az állampolgárokat is. A várakozni tilos táblák kihelyezésével érvényt fogunk szerezni ezen rendeletnek.

Egyetérték önökkel abban, hogy nem a tiltás a legjobb megoldás, ezért nyitott vagyok minden együttműködő megoldásra.

Tisztelettel:

*Tóth János
polgármester*

Önkormányzati hírek

Leányvár község Önkormányzatának 1/2007. (I.29.) számú, a települési szilárd hulladék gyűjtéséről, szállításáról és a fizetendő díj mértékéről szóló 15/2003.(XI.25.) számú rendelet módosításáról

A Képviselőtestület az Ötv. 10.§.(1) bek. a, pontjában kapott felhatalmazása alapján a következőket rendeli el:

1.§.

A Képviselő-testület 15/2003. (XI.25.) számú rendeletének 7.§. (3) bekezdése az alábbiakra módosul:

“(3) A szolgáltatásért fizetendő díj mértéke:
2,781.- Ft + ÁFA /l/űrités”

2.§.

Ez a rendelet április 1-én lép hatályba.

*Bognárné dr. Solymoskövi Veronika sk.
jegyző*

*Tóth János sk.
polgármester*

2007. évi étkezési térítési díjak

Iskola:

- Ebéd: 265,- Ft
- Tízórai: 69,- Ft
- Uzsonna: 58,- Ft

Óvoda:

- Ebéd: 233,- Ft
- Tízórai: 64,- Ft
- Uzsonna: 48,- Ft

Munkahelyi étkeztetés:

- Ebéd: 318,- Ft

Szociális étkeztetés

A szociális étkeztetésre való jogosultság feltételeit Leányvár Község Képviselőtestületének 18/2005. (X. 10.) számú rendeletének 11.§. (2) bekezdése határozza meg.

A szociális étkeztetés igénybevétele esetén az egy főre számított havi családi jövedelem nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át, egyedül élő esetén annak 200%-át. Egyéb esetben a fizetendő térítési díj 318,- Ft.

Gondozási díj és étel kihordási díj

A gondozási és étel kihordási díj megállapítása 18/2005. (IX. 26.) rendelet 1. számú melléklete alapján, az igénybevevő jövedelme alapján kerül megállapításra.

Mértéke:

Jövedelem	Gondozási díj	Étel kihordási díj
0 - 27.000	térítés mentes	térítés mentes
27.001 - 32.000	térítés mentes	30,- Ft
32.001 - 37.000	50,-Ft	65,- Ft
37.001 - 42.000	100,- Ft	65,- Ft
42.001 - 47.000	150,- Ft	65,- Ft
47.001 -	200,- Ft	65,- Ft

A díjtételeket 2007. február 1-től kell alkalmazni.

*Tóth János
polgármester*



Jégre mentünk!

Ugyan nem a szó igazi értelmében, de az érzésünk valami hasonló volt, amikor az esztergomi Prímás Pincében január 20-án nyitótáncot táncoltunk.

Sokak szerint kívülről nem látszott semmi, hogy valami gondunk lett volna, viszont belülről nagyon oda kellett figyelni minden lépésünkre. Kicsit nehezítette a helyzetet a nem túl nagy „táncparkett”, ami tulajdonképpen egy kőborítású burkolat. Szinte már észre sem vettük, hogy fellépésünk alatt a pincérek egyszer-kétszer köztünk cikázva hordták az ételt-italt. Összességében zenészeink, táncosaink és a közönség is jól érezte magát.

A „jégrevü” előtti hét szombatján a 11. Országos Német Nemzetiségi Gálán a Kongresszusi Központban néhány táncosunk vehetett részt. Szándékosan nem a szerepelhetett kifejezést használtam, amely nyilván félrevezető lett volna. Az történt ugyanis, hogy a vendégek fogadását és a színpadon átadott életműdíjak és a legjobb diákok jutalmazásának lebonyolítását bízták a leányváriakra. Táncosaink ragyogóan megoldották feladataikat, bár a díjazottakkal sem ártott volna a rendezőknek közölni a fel- és levonulás, valamint a színpadon történő ide-oda állás-mozgás koreográfiáját. A műsor leginkább a hosszúra nyúlt köszöntő beszédek miatt egy kicsit elhúzódott, de a közel 1500 néző türelemmel és lelkesítő tapsal várta a fellépőket. Fúvószenekarok, táncsoportok, dalkörök, énekes és zenész szólisták mellett egy kis színházi produkció is színesítette a délutánt

Visszafelé haladva az időben a január elején lezajlott tatabányai német kisebbségi ülésen megtörtént a jelöltállítás a március 4.-i választásra. Mielőtt valaki megjedne, hogy már megint választani kell menni, megnyugtadjuk, ezen a napon csak a megválasztott kisebbségi képviselők mehetnek szavazni a megyei és az országos listákra. A Megyei Kisebbségi Ön-

kormányzatba 9-en kerülhetnek. Ez egy teljesen új testület lesz, hiszen a választójogi törvény most először írta elő a megyei szintű megalakulást is. Kicsit talán furcsának mondható ez a megyei megközelítés, mert léptenyomon a régiók megalakulásáról hallani. Az országos 52 fős német kisebbségi listára megyénkből 3 főt jelölhettünk. Mindezekon felül a megyei szövetség mandátuma is lejárt, ide 5 fő került jelölésre.

Szilveszteri bálunk jól sikerült. A „zártkörű” rendezvényünk sokkal nyitottabbá vált, így az oldalsó kistermet és a nagytermet ideiglenesen összenyitottuk. Ezáltal újra lehetővé vált egy komfortosabb vendégfogadás magvalósítása. Az egyéb adatok közlésével nagyon vigyáznunk kell. Bizonyos „jogokra” hivatkozva lesnek ránk, és már előre pénzt várnak tőlünk egy-egy rendezvényünk alkalmából!? Hát hiába, a törvény súlyos keze egyre mélyebben turkál a zsebeinkben, és nem bele tenni akar valamit...

A decemberi dolgainkról is említést kell tenni. Menjünk továbbra is visszafelé, ahogy azt a rákok teszik. Szenteste napján a leányvári nagycsaládosok remek ötletének megvalósításában segédkeztünk. A délután folyamán templomunkban előadott magyar és sváb betlehemezés, a szintén kétnyelvű karácsonyi énekekkel együtt méltó előkészítése volt a meghitt családi estének.

Falukarácsonyunkon iskolánk „nagyjainak” előadásában láthattuk az évtizedek óta őrzött sváb betlehemi játékot, az erre az alkalomra szalagokkal díszített hagyományos ruhákban. Óvodásaink izgulós igyekezete szinte tapintható volt a szépen sikerült előadáson.

A hatodik „Sing mit” dalolós teadélutánunk kezdetén Dr. Szakmár Jánosné, Eifert Rozália vehette át az új képviselőtestület határozata alapján a Leányvár díszpolgára címet. Gratulálunk a megérdemelt kitüntetéshez, és kívánunk még sok boldog nyugdíjas évet! A kis

Nemzetiség

ünnepség után énekkel telt meg a Falumúzeum és a német terem. Természetesen a „Sing mit VI.” kis-könyvünk dalainak eléneklése után előkerültek a régebbiek is, és a teás kancsók mellett néhány üveg bor is kiürült.

Mikulás ünnepségünkön a kicsik hangos énekszóval csalogatták a nagyszakállút, aki nagy gondossággal és szeretettel adta át csomagjait, majd táncra is perdült a gyerekekkel. A kerek évfordulót 2006-ban ünneplő 70 év felettiek is szép számmal jelentek meg, és vehették át sze-rény ajándékunkat.

December első hétfőjén Tótvázsonyban megrendezett Landesrat (Magyarországi Német Ének-Zene és Tánckarok Országos Tanácsa) ülésen számunkra a legérdekesebb az immár hatodik alkalommal sorra kerülő selymári gyerekfesztivál körüli „bonyodalmak”-nak az elsimítása volt. A péntek estétől vasár-

nap reggelig tartó értekezlet lehetőséget teremtett sok dolog megbeszélésére. Szombat este előkerült egy harmonika is, így nem maradt el a szokásos tánc-dal-zene sem.

Ezen a decemberi első hétfőjén volt Leányváron a „Sváb táncház”, amely egyik állomása volt a Lena által megálmodott programszorozatnak. Azóta a számomra elmesélt részletek ismeretében sikeresnek mondható a tánc és a könnyű vacsora összekötése. Jó volt az eddigi összes program, és reméljük a még hátralevővel sem lesz gond!

Köszönjük Csörgits Andreának, a Leányvári Nagycsaládosok Egyesületének és a nekik segítőknek az ötleteket és a szervezést.

Gáspár Tibor

Meghívó

a 2007. február 17-én Kultúrházunkban tartandó
TÁNCOS FALUFARSANGRA

15 - 18 h MINDENKI FARSANGJA

Fellépnek:

Leányvári Német Nemzetiségi Dalkör
Leányvári Német Nemzetiségi Mini,
Gyermek, Ifjúsági és Felnőtt Néptáncsoport

Zenél a Leányvár Sramli

Belépő felnőtteknek: 200,- Ft

Sváb ruha bemutató is lesz!

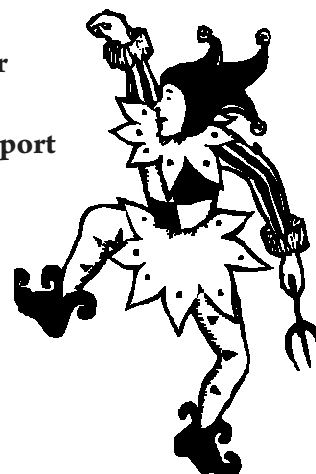
20 - 4 h FARSANGI BÁL

BÜFÉ, TOMBOLA

Muzsikál a Leányvár Sramli

Belépőjegy: 1000 Ft.

Tel.: 30/277-4061



*Sok szeretettel vár mindenkit a rendező
Leányvári Német Nemzetiségi Néptáncsoport és Zenekar*

Vincent van Gogh Budapesten

Orromban érzem a frissen főzött kávé illatát. Szinte hallom a kávézó morajlását, a poharak, tányérok csörömpölését, a vendégek folytonos, monoton beszédét. A legkülönlegesebb számomra az a fény, ami körül öleli az utcát és benne azt a kis kávézót.

Kedvenceim egyike az Éjjeli kávézó címen született Van Gogh kép. Szinte elvarázsol, magával ragad az alkotásból sugárzó energia, élet. Pedig Van Gogh élete maga volt a pokol, a szenvedés és az örület. Rengeteg mű készült a festő életéről, képeiről, és számos művével találkoztunk már a könyvek hasábjain. Most viszont élőben, saját szemünkkel, testközelből is élvezhetjük a művész felbecsülhetetlen alkotásait. Vincent van Gogh Budapestre jön. Csaknem száz éve már annak, hogy Európa ezen részén jártak volna munkái. A tárlat december másodikától tekinthető meg a Szépművészeti Múzeumban, március 20-ig. Idejét sem tudom annak, hogy mikor volt ekkora készülődés hazánkban. Persze érthető e lázállapot. Közel nyolcvan kép érkezett hozzánk a világ leghíresebb múzeumaiból. A kiállítás szervezői a kevésbé ismert Van Gogh képeket szeretnék bemutatni, megismertetni a látogatókkal. Így igazán közelebb kerülhet hozzánk az életében meg nem értett művész lelkivilága és az a kulturális közeg, amelyben élt, mozgott és dolgozott. Megismerhetjük, hogy kik hatottak alkotói munkásságára, színvilágára. Maga Van Gogh írta azt, hogy arra törekszik, hogy képeit teljes nyugalomban tanulmányozhassa a közönség. Ennek eleget is tett a múzeum. Nemcsak biztonsági átalakítás történt, hanem belsőépítészeti változtatás is.

A kiállítás önmagáért beszél, de ennél több is történt. Végre véget érhet a múzeumok közötti

háború és rivalizálás. Mondhatni összefogtak a világ múzeumai, hogy ez a tárlat itt Magyarországon, Budapesten létrejöhessen. Ez már maga egy csoda. Úgy tűnik, hogy ehhez a csodához egy Vincent van Gogh kellett. Pont ő, aki életében csak pár képet tudott értékesíteni. Arról inkább már ne is beszéljünk, hogy festményei napjainkban elérik a dollár milliókat. Ha ezt hallaná...



Ajánlom minden kedves leányvárnak, hogy látogasson el a Szépművészeti Múzeumba, és tekintse meg ezt az egyedülálló és magával ragadó kiállítást! A hosszas sorban állást elkerülni kívánóknak ajánlom, hogy rendeljék meg belépőjegyüket elővételben! A kiállítás március 20-ig tekinthető meg, a nagy érdeklődésre való tekintettel érdemes a hét eleji látogatás.

Nyitva tartás: Hétfő: zárva
Kedd-péntek: 9-18 óráig

Jegyelővétel: a Jegymester Kft. webáruházában, a Ticket Express jegyirodáiban, a múzeum jegypénztáránál vagy az Eventim hálózatában.

Díjak:

	Elővételben	Helyszínen
Teljesárú	2900 Ft	3400 Ft
Kedvezményes árú	1400 Ft	1700 Ft
Családi gyermekjegy	700 Ft	900 Ft

Domavári Zsannett

Lázár Ervin

70 éves korában elhunyt Lázár Ervin Kossuth-díjas író. Rá emlékezünk ezen az oldalon.

Író, elbeszélő, meseíró. 1936. május 5-én született Budapesten. A Tolna megyei település lakosainak többsége nagy szegénységben élt, az egyetlen szórakozást a közösségi élet, mesélés és a tánc jelentette számukra. A kicsi és zárt közösség mesékkel teli világa nagy hatással volt Lázár Ervin írói pályafutására. Általános iskolába a környező falvakba járt, majd a szekszárdi Garay János Gimnáziumban tanult. 1954-től újságíró szakos hallgató volt az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészkarán. Első kötete, *A kislány meg az oroszlánok* című meseregénye 1964-ben látott napvilágot. Jellegzetes hangú, nyelvi játékkal, humorral és szeretettel teli meséi hamarosan népszerűek lettek a gyerekek és a felnőttek körében egyaránt. 1973-ban jelent meg máig leghíresebb könyve, *A hétfejű tündér*, mely összesen nyolc kiadást ért meg. Meséi népszerűsége miatt sokan csak meseíróként ismerik, azonban pályája kezdetétől írt felnőtteknek szóló elbeszéléseket is. Családjával 1971-1980 között Pécelen élt. Felesége Vathy Zsu-



za. Három gyereke van, lánya Fruzsina és Zsófia, s fia, Zsigmond. Meseregényéért Lázár Ervint a nemzetközi zsűri 1982-ben Andersen-diplomával tüntette ki. 1992-93-ban az Állami Bábszínház dramaturgia volt. *A Négyszögletű Kerek Erdő* (1985) és a *Bab Berci kalandjai* (1989) című kötetét Csillagmajor című elbeszéléskötetében (1996) elnyerte az Év Könyve díjat. Lázár Ervin pályája során számos díjban, kitüntetésben részesült. József Attila-díj (1974), Művészeti Alap Irodalmi Díja (1980), Állami Ifjúsági Díj (1981), Déry Tibor-jutalom (1990), a Soros Alapítvány Életműdíja (1992), MSZOSZ-díj (1995), Kossuth-díj (1996).

Ismertebb kötetei: *Bab Berci kalandjai*, *A Négyszögletű Kerek Erdő*, *Szegény Dzsoni és Árnika*, *A Hétfejű Tündér*, *Hét szeretóm*, *Berzsián és Dideki*, *A kislány meg az oroszlánok*, *A manógyár*, *Hapci király*, *Buddha szomorú*, *Csillagmajor*, *A fehér tigris*, *Eredeti üzenet*, *Tuvudsz ivígy?*

Emlékezünk rá, amikor olvassuk meséit a gyerekeknek vagy saját gyermekünk szívünknek.

A mese nemcsak gyermekeknek való táplálék.
(Lessing)

A lyukas zokni

Volt egyszer egy lyukas zokni. Új korában nem akárki lehetett, mert előkelő anyagból készült, és hetyke kék minták ékeskedtek rajta. De hát most már megöregedett. S mondom, volt rajta egy lyuk. Amolyan pöffeszkedő, cafrangos szegélyű. Bent laktak egy rozoga szekrény legrozogább fiókjának legalján.

- Azért én szebb vagyok nálad - mondta a lyuk a zokninak.

- Mi - csodálkozott a zokni -, még hogy szebb?! Mitől vagy szebb?

- Mert átlátni rajtam - mondta a lyuk.

- Ugyan - oktatta a zokni -, rajtam éppen az a szép, hogy nem vagyok átlátszó, s nézd meg a gyönyörűséges kék mintáimat!

- És piszkos is vagy - folytatta a lyuk fittyet hány -va az oktatásra -, én bezzeg sohasem piszkolódok be.

Ezen a zokni elgondolkodott.

- Na ugye! - hangoskodott a lyuk. - Te is belátod. Nem is méltányos, hogy én ilyen kicsi vagyok, te meg ilyen nagy.

Fogta magát, nőtt egyet. Most már alig maradt valami a zokniból. Nagyobb volt a lyuk, mint a maradék zokni.

- Teljesen tönkreteszél - siránkozott a zokni.

- Örülj, hogy ilyen gyönyörű lyukkal lakhatsz együtt - fölényeskedett a lyuk, és még nagyobbra nőtt.

- Jaj, megölsz! - kiáltott a zokni, és akkor a lyuk nagy pöffeszkedve akkorára nőtt, hogy a zokniból nem maradt semmi. De ahogy eltűnt a zokni, úgy eltűnt a lyuk is. Mert ha zokni nincs, lyuk sincs.

Így aztán a nem létező lyuk most siránkozhat a nem létező zokni után.



A leányvári SE 2006-ot értékelő fogadása

Pillanatok alatt megtelt a Kultúrház nagyterme dzsúdósokkal, szülőkkel, edzőkkel és a sportkedvelőkkel. A 2006-os évet értékelő fogadáson tiszteletét tette Tittmann János országgyűlési képviselő, a Magyar Judo Szövetség (továbbiakban MSZJ) főtákará, Nagy György, és a környező települések polgármesterei, iskola igazgatói is, akiknek „gyermekei” is biztosítják, hogy a Leányvári Judo SE már nem csupán egy országos és nemzetközi sikereket elért falusi klub legyen, hanem a régió legkiemelkedőbb szakosztálya.

A délutánt a Polgármesteri Hivatal szervezte, elsőként Tóth János polgármester úr méltató szavait hallhattuk, majd Tittmann János kiváló szónoki képességeivel tett ígéretet arra, hogy a több mint egy évtizede működő, és lenyűgöző sikereket elérő sportegyesületet anyagilag is támogatni kívánja, ezért ezt a szándékát a megyei közgyűlésen is felterjeszti.

A jövőben reméljük, hogy a várt támogatás nem marad el, és képviselőnk bebizonyítja, hogy legalább annyira a tettek embe-
re, mint rétor.

Továbbá említést tett arról is, hogy a hamarosan megnyíló dorogi uszoda szeretettel várja a leányvári dzsúdósokat, és a környékbeli fiatalokat, biztosítva ezzel a gyermekek egészséges életmódra nevelését.

Ezután Pfluger Tóni bácsi beszámolt az elmúlt év eredményeiről, s bár töménytelen adat zúdult a hallgatóságra, mindenki büszkén, töretlenül figyelte a beszámolót. Ezekből az adatokból szeretném a legfontosabakat közölni Önökkel:

Leányvári SE ismét remek évet zárt, MJSZ évkönyve alapján 148 egyesület közül 3064 ponttal a 8. helyen végzett. A szakosztály

74 versenyen vett részt. Az év folyamán ezeken a versenyeken 131 db aranyérmes, 115 db ezüstöt, illetve 96 db bronzérmes hozhatott haza a belföldi és a külföldi versenyekről.

A szakosztály edzőinek kitartó munkáját az Országos Dan Kollégium is elismerte azzal, hogy Pfluger Antalné megkapta 2. danját, Deák Attila és Jezsik Gyula 1. danját, Kreis Gyula pedig az 1 kyu övfokozatot.

Pfluger Antalnak Nagy György adta át az Európai Judo Szövetség által kiállított oklevelet, mellyel Tóni bácsi megkapta 6. danját.

A szakosztály legkiemelkedőbb egyéni eredményei:

Szeniorok:

Magyar bajnokság:

Pfluger Antalné	1. hely
Deák Attila	1. hely
Boros László	1. hely
Jezsik Gyula	1. hely
Zsifkovics István	2. hely
Pfluger Antal	2. hely

Felnőttek:

Első osztályú versenyzők: Sass Dorottya, Gurin Terézia, Péntek Zoltán.

Egyetemista és diplomás magyar bajnokság:

Baumstark Beáta 1. hely, Oláh Szilárd 1. hely, Vezér Teofil 1. hely, Deák Attila 1. hely, Zsifkovics István 1. hely, Bakács Andrea 2. hely, Jezsik Mónika 2. hely.

Felnőtt magyar csapatbajnokság, női első osztály: bajnok Leányvár

Női másodosztály: bajnok Leányvár

Férfi másodosztály: Leányvár 3. helyezett

Magyar bajnokok: (junior, ifjúsági)

Sass Dorottya, Zsiros Noémi, Révész Csilla, Gyarmati Lilla, Dobosi Szabina, Sass Imre, Kiss Gergő.

A magyar junior és az ifjúsági csapatbajnokságon Leányvár a harmadik helyen végzett.

Cselgáncs

A versenyzők szavazata alapján a 2006-os év legjobb női versenyzője **Sass Dorottya**, legjobb férfi versenyzője pedig **Péntek Zoltán**.

A serdülő magyar bajnokságon érmet szereztek:

Nemes Klaudia, Makovics Roxána, Korsós Dzszenifer, Willinger Ivett, Weszelovszky Nikolett, Dobosi Szabina, Jónás Brigitta, Szikora Kristóf, Frank Arnold.

Magyar csapatbajnokság:

Serdülő női bajnok: Leányvár

Diák A női: 2. hely

Diák C női: 3. hely

Diák A fiú: 5. hely

Nemzetközi eredmények:

OLASZORSZÁG (nemzetközi egyéni-és kupaverseny, Spilimbergo)

Serdülő, ifjúsági és felnőtt korosztály:

Férfi győztes: Leányvár, női kupagyőztes Leányvár.

SVÁJC (nemzetközi ifjúsági, diák egyéni - és kupaverseny)

A leányvári csapat hatodik alkalommal nyerte el a vándorkupát, melyet egyúttal véglegesen is magáénak tudhat.

NÉMETORSZÁG (Tus Töging kupa)

A leányváriak 23 éve vannak kapcsolatban az ottani judo egyesülettel, évente részt vesznek a tögingi versenyen. A tavalyi évben a kupagyőztes ismételt Leányvár lett.

Az egyesület bírói: Sass Dorottya, Jezsik Mónika, Oláh Szilárd, Péntek Zoltán, Schuszter János, Bíró Szabolcs. Az egyesület új bírói sportszerűen és korrekten bíráskodtak a belföldi és a nemzetközi versenyeken egyaránt.

Pfluger Antal megköszönte az alábbi személyek, médiumok és cégek támogatását: leányvári, piliscesévi, kesztölci önkormányzat, MJSZ, Dr. Scher Anasztázia, Dr. Hidas Péter, Dr. Pásztor Tibor (orvosi támogatás), Oláh Imre, Csobán Zoltán, CNC Centrum

Kft., 24 óra , Hídlap, Hírlap és Kék Duna rádió.

A legsikeresebb versenyzőknek, a klub támogatóinak és a meghívott vendégeknek Pfluger Antal, Nagy György, Leányvár polgármestere és alpolgármestere, valamint a képviselőtestület megjelent tagjai névre szóló emlékkupákat adtak át.

A délutáni évertékelő rendezvényt pedig egy ízletes svédasztalos vacsora zárta.

További eredményes és kitartó felkészülést kívánunk a csapatnak!

Domavári Zsanett

FELNŐTT SIKEREK

Remek eredményeket értek el a leányvári dzsúdósok a felnőtt 1. osztályú rangsorversenyen, Budapesten. A szép sikert junior korú versenyzők érték el.

Egyéni eredmények:

57 kg Sass Dorottya 3. hely

70 kg Molnár Fanni 5. hely

60 kg Sass Imre 5. hely

Budapesten rendezték az ifjúsági **MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KUPÁT**, amelyen a leányvári dzsúdósok a következő eredményeket érték el:

44 kg Weszelovszky Nikolett 3. hely

44 kg Dobosi Szabina 3. hely

50 kg Laky Richárd 7. hely

57 kg Willinger Ivett 7. hely

70 kg Gyarmati Lilla 3. hely

70 kg Zsíros Noémi 5. hely

70 kg Révész Csilla 5. hely

+70 kg Szűcs Dóra 3. hely

Felkészítők és szervezők: Pfluger Antalné, Deák Attila, Pfluger Antal

Pfluger Antal

SE Elnök

A patika-liberalizációról röviden

Az utóbbi hónapokban a szokásosnál gyakrabban fordultam meg gyógyszerárakban. Nem vagyok egy nagy gyógyszerfogyasztó, azaz a gyógyszer-gyártó cégek nem a maganfajtákból élnek, egy-két Algotipin és a vitaminokon kívül nem igazán használok mást, teszem hozzá, szerencsére. Most sem saját gyógyszereim kiváltása végett, hanem egy barátomat elkísérve jutottam el a környék patikáiba.

Megdöbbenve és felháborodva vettem tudomásul, hogy az esetek egy részében a kért gyógyszerek nem, vagy csak részben álltak rendelkezésre. Ehhez hozzá kell tenni, nem gyógyszerkülönlegességeket, vagy egy kígyómarás ellenszérumát kerestük. Közben persze az összes intézményben szemet szűrtak a patika-liberalizációt ellenző kampány plakátjai, prospektusai.

Első felindulásomból talán, hogy úgy mondjam keményebb hangvételű cikk született volna, de hála a havonkénti megjelenésnek, sikerült lehiggadnom és mérlegelnem. A gyógyszer-kereskedelem is egy vállalkozás. Szűkebb lakóhelyünkön szétnézve is több magánpatikát találhatunk, melyek ugyanúgy kisvállalkozások, mint egy virágbolt vagy zöldséges. Az összevetés elsőre durvának hangozhat, hiszen, ha minden hasonlat sántít,

akkor az enyém féllábú. Jobban meggondolva azonban ezek a magán, gyakran generációkat átívelő családi vállalkozások most ugyanúgy a multik elnyomása ellen küzdenek, mint a sarki vegyesbolt, vagy – mint már említettem – kedvenc zöldségesünk. A monopolhelyzet elvesztése minden esetben bevételcsökkenéssel jár, azonban amíg ez megvan, addig nem szabad visszaélni azzal, hogy kizárólag én árusíthatok valamit. Esetünkben azonban úgy éreztem, ez folyik. Az természetes, hogy nagy összeesküvés-elméletekről nem beszélhetünk, azonban az nonszensz, hogy pár kötszer beszerzése ennyi problémával járjon.

Mindent összevetve, a kialakult helyzet ellen vagy mellett, vagyis, hogy ezentúl egyes gyógyszereket majd a benzinkutakon, hipermarketekben is megvásárolhatunk, sok mindent nem tehetünk. El kell fogadni és jól alkalmazni, gondoljunk bele, vasárnap délutántól másnap reggelig milyen kínzó lehet egy fogfájás fájdalomcsillapítók nélkül, a benzinkút nonstopja pedig nyitva. Egy sor hasonló példát találhatunk még, nevezzük rendkívüli helyzeteknek – minden másra pedig ott a patika.

Für Dávid

Minimális bevételkiesés

Lengyelországban néhány éve tették lehetővé, hogy bizonyos készítmények patikán kívül is megvásárolhatók legyenek. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a vény nélkül megvásárolható termékek (ún. OTC) forgalmának alig 5 %-a bonyolódik gyógyszeráron kívül, ugyanez az arány Nagy-Britanniában, ahol már közel 20 éve él a rendszer, körülbelül 17-20 %-os.

Hazánkban az elmúlt évben a közforgalmú gyógyszerárak nettó áron 479 milliárd forintos forgalmat értek el, amiből 14 %-ot, vagyis 67 milliárd forintot tettek ki a vény nélküli gyógyszerek. Az iménti két külföldi példa alapján hazánkban legfeljebb 3, maximum 13 milliárd forint értékű vény nélkül kapható gyógyszer forgalma kerülhet egyéb kereskedelmi helyekre.

Hallottátok a szót? E-mberek vagyunk!

Az Interneten böngészve bukkantam rá erre az igen találó, figyelemre méltó és elgondolkodtató plakátra a 2004-es plakátkiállításról.

A plakáton századunk embere látható, s bár a fiatalember látszólag teljesen egészséges, előzetes ismereteink alapján a plakát jóval többet mond, mint gondolnánk. A

képi információt maga a cím (E-mber), s a férfi testén lévő betűk és számok halmaza segít beazonosítani. S hogy mit üzen a kép? A kép kódokat tartalmaz, melyek egyezményes jelek, mi egyszerű emberek pontosan nem értjük, nem tudjuk, hogy mi például az E-142 kód feloldása, hacsak utána nem nézünk valamilyen kémiai szakkönyvben. Azt azonban mindannyian tudjuk, hogy ezek gyakran az egészségre, szervezetünkre súlyosan káros ételszínezékek, tartósítószeresek, ízfokozók, melyek közül többet más országokban már évekkel ezelőtt betiltottak, nálunk viszont még forgalomban vannak, s nap mint nap roncsolják gyermekeink egészségét!

Egyértelmű, hogy mit üzen a kép: figyeljünk jobban egészségünkbe, a helyes táplálkozásra, ne együnk ilyeneket, ha nem muszáj. A plakát harcot indít ezen anyagok ellen, még akkor is, ha ez szélmalomharc.

De miért is kell harcot indítania ezen anyagok ellen? Miért előnyös a gyártók számára ezen anyagok használata? Egyrészt sokkal tetszetősebbé, s így eladhatóbbá is teszik a terméket a különböző színezékek, zseléző anyagok segítségével. Segítik leplezni a minőségi hibákat, másrészt olcsóbbá teszik a termelést, hiszen a vegyipar által előállított adalékokkal drága alapanyagokat lehet kiváltani. Ugyanakkor a tartósítószeres jócskán meghosszabbítják a termék eltarthatóságát.

Nem beszélve arról, hogy a gyártók azon fáradoznak, hogyan lehet a természetes anyagokat mesterséges adalékokra cserélni

Az E-mber szójáték utal rá, hogy lassan mi magunk is ilyen „mű” emberekké válunk. A férfi meztelensége és a fehér színű háttér utalhat arra,

hogy az ember védtelen, sérülékeny, s csak úgy kerülheti el a bajt, ha nem fogyaszt ilyen ételeket.

A kontextusnak nincs nagy jelentősége, bárhol értelmezhető, bár termé-

szetesen hatásosabb, ha mondjuk az orvosi rendelőben találkozunk vele.

A szöveg is fontos tényező, szerves része a plakátnak, funkciója a vizuális nyelven kifejezett üzenet megerősítése, alátámasztása.

Éppen ezért is választottam ezt a plakátot, mert mindenkire szól, politikai, etnikai és vallási hovatartozástól függetlenül, s a legfontosabb kincsünkre, az egészségünkre hívja fel a figyelmet. A plakát sok helyen alkalmas céljának elérésére, a médiában, az utcán, ha megfelelő helyen van, s kellő ideig láthatjuk

Úgy gondolom, hogy a fenti vizuális kommunikáció összességében eléri célját, hiszen most nem a legújabb szuper-modern és intelligens mosópor reklám jól megszokott sablonjait látjuk, hanem valami hozzánk igazán közelit, ami személyesen szól mindenkire; s remélem, hogy ha sokan nem is táplálkozásuk megreformálását tűzik ki célul, de a hipermarket plafonig érő polca előtt állva megnézik, hogy a két leárazott termék közül melyiket teszik a kosarukba.

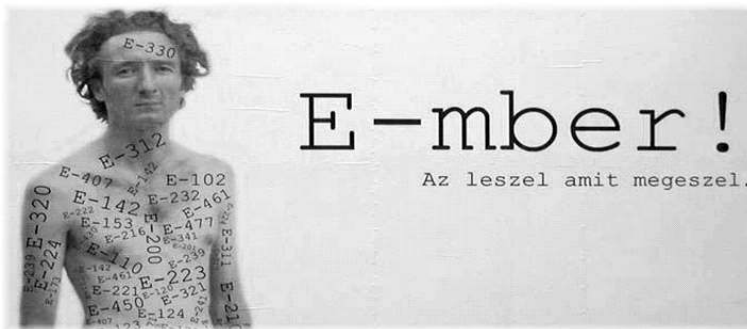
Érdeemes figyelni az alábbi számokra: Fejfájás - E621, E951. Gyors szívverés, depresszió - E621. Májkárosodás - E320. Terhesség esetén kerülendő - E951.

Bővebb információ:

www.hazipatika.com/tools/enum

www.e-szamok.hu

Domavári Zsanett



Ahogy ők éltek meg az elmúlt évszázadot

Elmondják: Engler Györgyné (87 éves)
Schiszler Mihályné (80 éves) és Eifert Mihályné
(80 éves).

*„Nincs múlt idő. A Múlt nem múlik el.
Megőrizzük, ahogy a rég leégett
erdők virágorát a tómeder iszapja.
Ami volt nem ér soha véget,
megszűnik, és nem tud megszűnni
mégse.”*

Rakovszky Zsuzsa

Mint amikor a legendás 6:3-as futball mérkőzés képkockáinak ismétlését látjuk, és elfelejtjük a jelen magyar futball lesújtó valóságát, úgy kezdnek beszélgetésünk során az arcok derülni, mosolyogni, amikor elrugaszkodunk a jelen hétköznapjaitól, és az ifjú kor, a családalapítás és a dolgos élet részletei megelevenednek.

Engler Györgyné, Náni néni Heintz János és Gerstner Anna szülők első gyermeke. Testvére János három évvel, húga Brigitta, Schiszler Mihályné hat évvel fiatalabb nála. Apja – ahogy a községben több családfő is – bányászként dolgozott, majd a siht (műszak) után otthon a harmadában, vagy árendában művelt földeken folytatódott a munka. *„Minden házban volt egy tehén, a parasztnak meg három-négy tehenük is volt.”* meséli. A kert az állatok gondozása mellett, a háztartás vezetése volt a feleségek dolga.

Náni néni életében a muzsika szeretete a család által predestinált volt. Apja, nagyapja is zenekarvezetők voltak. Áhítattal nézzük a megsárgult kartonra kasírozott fényképet, ahol díszes egyenruhában, fényes hangszereikkel, büszke tartással látjuk a Heintz zenekar tagjait. Emlékezzünk rájuk név szerint is: id. Heintz Bálint, a zenekar vezetője (Náni néni nagyapja). Tagok: ifj. Heintz Bálint, Heintz János (Náni néni apja), Klotz Mátyás, Hoffbauer György, Jillich György, Putz József, Pregitzer József, Ecker Lőrinc, Puchler József, Heintz János (Náni néni testvére). Náni néni gyönyörű kézírásával egy vastag füzetbe jegyezte le a legszebb énekeket, dallamokat.

A zenekar az úrnapi és feltámadási körmenetek állandó kísérője volt. Az úrnapi körmenetben magyar ruhás lányok szórták a virágszirmokat, a

fiúk fekete öltönyben és fehér ingben, fejükön tollal díszített levepte sapkával vonultak. Az akkor dominánsan svábok lakta településen természetes volt, hogy a lányok a körmenetben nemzeti színű szalagokkal díszített magyar ruhát öltöttek.

Még két zenekara volt községünknek, a Levente zenekar és egy vegyes sramli zenekar. Ezek tagjai már fiatalabbak voltak, nem egy tagjuk a hatvanas-hetvenes évek lakodalmain is híres, jó muzsikusként zenéltek. Bizonyára többen emlékeznek rájuk: Lencsés Béla (a későbbi dorogi Lencsés zenekar alapítója) Schmidt Antal, Bartl János, Sturcz Tamás és Lőrinc, Paxián János, Gross Lajos. Szép hagyományörző munka lenne, ennek a hajdan volt, gazdag zenei életnek a feldolgozása. Az emlékezők már kevesen vannak, és egyre fogynak!

Minden zenekarnak megvolt a maga kocsmája, ahol az állandóan látogatott, eseményszámba menő próbáikat tartották. A Heintz zenekar a Grosz kocsmában (a Polgármesteri Hivatal melletti egykori épület), a Levente zenekar az olvasókörben (a mai salakos sportpálya helyén) muzsikált. Csak a teljesség követelményeként: Tisch kocsmá, (a mai Tűzoltószertár melletti bolt helyén), a Kreidl kocsmá (a mai óvoda egy épületrészében) fogadta vendégeit. A háború után még sokáig működött Frank Péter bácsi szatócs boltja a Bécsi úton.

A boltokat tulajdonosaikról nevezték el, s így a Herrhoffer, Hoffbauer és Perger fűszereseket sorolják. A Tauber fűszeres - vicces bolondozó ember lévén - a gyerekeknek elmondta, hogy nagycsüörtökön déli harangszóra jöjjenek, mert akkor minden cukorkát, halat kidob a boltból. Az egybegyűlt gyereksereg hiába várta a harangszót. Nagybőjt kezdetekor „elszálltak” a harangok és harangszó helyett kerepelni jártak a nagyobbacska fiúk. De azért egy-két szem cukorka, így is jutott az „éhenkórászoknak”.

A község életében meghatározóak voltak a bállok, amelyek mindig délutántól másnap reggelig tartottak. A szilveszteri bállok a legények tartották. A bál után a legények csapatokba verődve a házakhoz mentek, és szép újévi énekekkel köszöntötték a ház népét.

„Minden házhoz elmentek”- mondják. Az újévi

Nyitott oldal

bál a nős emberek bálja volt, ahol három táncot mindig a legények is kaptak. Híresek voltak a farsangi három napos bálók, a negyedik napon, hamvazószerdán farsangtemetéssel fejeződött be a multság. A templomból kijövet a délutáni litánia után három órakor játszott a zenekar a három indulót a kocsmá bejáratánál. Kezdődött a multság és este hét órakor egy órás vacsoraszünetet tartva reggel hat óráig folytatódott. Húsvét hétfőn és pünkösdhétfőn is volt bál, és természetes volt, hogy augusztus 20-án is báli multsággal ünnepeltek. A lányok kikeményített ruháikkal, fényes spanglis cipőben, szépen befont hajjukkal vonultak párjukkal az oldalukon. Udvarlóiuknak, a legényeknek kalapjaikra apró szalagokkal díszített rozsmaring ágat tűztek. A rozsmaring ágakért a szomszédos Piliscsévra mentek. Szép szokás volt a legényavatás „a Burschen Einkauf”, amikor az első bálozó legények tizennyolcadik évükben zenekari kísérettel érkeztek a bálba, ahol az idősebb legények várták őket. Pünkösdkor a legények sorából pünkösd királyt választottak. A búcsúbálokon – mert természetesen az is két napos volt – rengeteg vendég érkezett Pestről, Borosjenőről, Csolnokról, Dorogról, Máriahalomról. A Katalin bál zárta a bálók sorát, kezdetét vette az Advent. *„In fünfundzwanzigste November ist Katrein (Katerina), spiert die Geigen ein.”* – volt a mondás, mely szabadfordításban: November 25-én Katalin napján elnémulnak a hegedűk.

A fiatal lányok s bizonyára a legények is úgy várták a bálókat, mint gyermekek a Mikulást vagy a karácsonyt. *„Már csak két-három nap van hátra farsangig, számolták a fiatal cseléd-lányok”.*

Az ünnepekre még az átlagosnál is nagyobb volt a rend és tisztaság a faluban. Mindenki megszelt, kaszált, utcát, udvart söpört. Ez természetes volt, de ha valakinek szólni kellett a választott községi előljáró egy enyhe „ejnye-ejnye” megjegyzéssel hatékonyan lerendezte a kérdést. Akkor még a parlagfüvet sem ismerték, napjainkban, pedig százezeres programok ellenére is hova tovább elgazosodik az egész ország. Minden talpalatnyi földet megbecsültek és példásan műveltek.

Zökkenjünk vissza a hétköznapiakba: *„Hát amikor tizenhárom – tizennégy évesek lettünk, mind elmentünk Pestre szolgálni”* – mesélik. *„A cseléd-*

könyvet Esztergomban adták ki és abban igazolták, hogy egészségesek és munkára alkalmasak vagyunk” – mondták. Egyik lány vitte a másikat, a sváb lányok kapósak voltak, mert szorgalmuk, tisztaságuk közhírű volt. Eifert Mihályné, Rozi néni nagy derűlten meséli: *„Mevettük a friss újságot olvastuk, hogy Damjanich utca 39-ben a harmadik emeleten cselédet keresnek, fél napig jártuk Pestet mire megtaláltuk a Damjanich utcát, és ott egy berlini családnál lettem cselédlány.”* Az akkori időkben Budapest a gazdasági konszolidáció, a polgári fejlődés pezsgő és felnőtt korába lépő fővárosa volt hazánkunknak. Krúdy Gyula nagyszerű regényei, Bródy Sándor naturalista novellái Kóbor Tamás szociográfiai publicisztikája adják vissza az akkori idők Budapestjének hangulatát. Podmaniczky bárót a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnökét csak egyszerűen Budapest vőlegényének nevezte a nép. Az egyre szépülő Budapest forgatagában cseperedtek kamaszlányból mennyasszonyokká, felnőttekké szüleink és nagyszüleink.

Szépek voltak az ifjúság évei, de József Attilának, akinek anyja Pöcze Borcsa is cseléd és mosónő volt, a tömény szegénységet, kiszolgáltatottságot is megénekelte verseiben „kis lábaskában hazahozta kegyelmeséktől vacsoráját” és ha „álmában tiszta kötényt hordott a postás olyankor köszönt néki” – írja Anyám című versében.

A cselédlányokat a háziasszony megtanította főzni, mosni, takarítani (a havi nagymosást külön mosónő végezte). A lányok villamossal jártak a piacra vásárolni, a hentes, a kofa már tudta, hogy melyik nagyságos asszonynál szolgálnak és aszerint szolgálta ki őket. A nagyságos asszony megszólítás volt az általános, de volt, ahol a háziúr egyszerűen csak „Jócsi bácsi” volt, igaz az ételleket kóser módra kellett számára elkészíteni. Humoros történetekről is mesélnek. Rozi néni, aki a berlini házaspárnál szolgált csak svábul értett, s a nagyságos asszony berlini dialektusban kérte, hogy hozzon gombát. A Pilzet félmagyarsággal Kombnak fogalmazta *„hát azt mi a kabátra varrjuk”* – mondta Rozi néni. Mire kiderült, hogy gombáról van szó, amit svábul „Schwamel” – nak ismert.

A lányok hat-tíz pengőt kaptak havi fizetésként (egy jól tejlő tehén háromszáz pengőbe került),

Nyitott oldal

amit mind hazaadtak, és a szülők ebből vették meg „a stafirungot”. Általában hat-nyolc nap szabadságot kaptak egy évben, külön szobájuk volt. A kis cselédszoba a legszükségesebb bútorokkal volt berendezve. Az étkezés többnyire a családdal együtt történt. Karácsonykor ők is kaptak ajándékot (ruhaneműt) s voltak helyek, ahová a családdal együtt a cselédet is üdülni vitték magukkal. Schiszler Mihályné, Gitti néni mondja, hogy a nagyságos asszony csak csendőri fenyegetésre engedte meg, hogy János bátyja meglátogassa. Más helyen elzárták az ételt a cseléd elől. Előfordult, hogy pénz nélkül, éhségét csillapítva a befőtteket dézsmálta meg a cselédlány, s hogy ne hiányozzon a befőttekből, mindegyik üvegből csak keveset „vételezett”, mire a nagyságos asszony azt konstataálta, hogy „az idén a nagy szárazság miatt összeestek a befőttek”. Voltak, akik eljöttek Leányvárra háztüznézőbe, és jólesően konstataáltak, hogy cselédlányuk rendes, tiszta, szorgalmas családból való.

Sokat beszéltünk a báli örömekről; közösen mesélik, hogy a nagyságos asszony azzal engedte haza őket, a három napos farsangi mulatságra, hogy „jó-jó, de mire visszajössz egy tiszta edény sem lesz” visszaérve kérdezték a háziak: „Hát mit csináltak három napig? Hát táncoltunk. Te jó Isten, és kibírtátok?” A cselédéveket szép emlékként élték meg, ami természetes, hiszen akkor voltak tizenhat-tizenennyolc évesek, és még a ma is ismert keringő „fiatal lány alig tizenhat éves...” szép dallama is erre emlékeztet.

Csak kuriózumként lejegyzem, hogy Rozi néni a közeli Maklárpusztán is szolgált, ahol a Kosuth-díjas érdemes színészünk, Maklár Zoltán volt „a művészúr”, és felesége „vitte az egész gazdaságot”. A művészúr, aki többnyire Pesten élt, csak azt kérdezte mindig, hogy „Ugye nem hajtottátok nagyon a Lacit”. Laci az egyszemélyes hintó lova volt.

A Leányvári Újság főszerkesztője, Zsanett talán tudja, de ismerje meg mindenki, hogy dédnagymamája - Spielmannné Heintz Róza - dajkája volt a Knézy gyerekeknek, akik közül Jenő az MTV későbbi népszerű sportriportere lett.

A háború szörnyűségeit később már ők is tapasztalták. Gitta néni még ma is emlékszik a Szív utca hatvanas házára, ahol a zsidó család elrejtette fiatal, csinos lányukat, Adélt. Kosztot és

vigaszt vitt a rejtőzködő lánynak. Láta sárga csillaggal a ruhájukon, az egykor jóságos, de az „ordas eszmék”-től megalázott nagyságos asszonyt és férjét Józsi bácsit. Tragikus volt, amikor Leányváron, a mai Bécsi úton viszont látta az agyonyötört menetben őket, akik csak kabátgalérjuk mögé rejtett tenyerükkel mertek integetni, hogy azt a keretlegények ne vegyék észre. A kötényükben vitt kenyeret, krumplit is csak lopva adhatták át nekik, mert ha nem vigyáztak őket is könnyen a menetbe lökték. Itt már csak a nyers brutalitás dominált. Sokan akartak segíteni, de általában nem tudtak már tenni semmit. Községünkben mégis volt a segítségnyújtásra egy emlékezetes példa: a 22 éves bátor fiatalember, ifjú Bélih István, a mai orvosi rendelő melletti kis házuk kútjából vizet adott egy fiatal zsidó lánynak, aki a meggyötört menetből vált ki.

Addig húzta a vizet és az időt, míg a halálmenet már jól eltávolodott a háztól. A leányt elrejtette, majd sváb viseletbe öltöztetve lovas kocsin elvitte őt ismerőseihez. Szomorú folytatása a történetnek, hogy a megmenekült asszony pár évvel a front után eljött, hogy megmentőjének köszönetet mondjon az életéért. Csak a községházán tudta meg, hogy megmentőjét is kitelepítették Németországba. Elcsukló hangon, sírva mondta: „Hogyan lehetett ilyen embereket háborús bűnösökként kitelepíteni az országból?!”

A történetek folytatása már közvetlenül a háború előzményeiről, a három hónapig álló frontról, a kitelepítésről és az élet lassú újraindulásáról szól, amelyről a következő számokban olvashatnak.

Az emlékezés írásakor jött a szomorú hír, hogy Náni néni egyetlen fia is követte édesapját: Engler György édesapja mellé került a temetőben. Náni néni fiának temetésével már a negyedik generáció családfőjétől vesz végleg búcsút.

Sokan vagyunk, akik őt szeretjük, tiszteljük. Vele vagyunk nehéz napjaiban is.

Dr. Szakmár János

Közlemények

Anyakönyvi hírek

Megszületett:

Czerok Éva és Bor Gábor fia, Máté Gábor
(2006. szeptember 26.)

Elhunyt:

Engler György 2007. január 15.

Születésnapjukat ünneplik:

Sok boldogságot és jó egészséget kívánunk februárban született polgártársainknak. Külön gratulálunk a szép kerek évfordulóhoz:

Molnár Istvánné (80) Erzsébet utca 160.

Schmidt Jánosné (80) Bécsi út 64.

Zsolnay Józsefné (80) Bécsi út 19.

Gálicz Ferenc (60) Erzsébet utca 217.

Gecső Bertalanné (60) Kálvária u. 1.

Engler Ferenc (60) Bécsi út 50.

Köszönetnyilvánítás

Assisi Szent Ferenc imájával köszönöm a gyászoló család nevében mindenkinek aki édesapánkat utolsó útjára elkíserte, sírjára az emlékezés virágait helyezte.

“Uram, tégy engem békéd eszközévé, hogy szeressek ott, ahol gyűlölnek, hogy megbocsássak ott, ahol megbántanak, hogy összekössek, ahol széthúzás van, hogy fényt gyűjtsak, ahol sötétség uralkodik, hogy örömet hozzak oda, ahol gond tanyázik.

Ó Uram, segíts meg, hogy törekedjem, nem arra, hogy megvigasztaljanak, hanem, hogy én vigasztaljak, nem arra, hogy szeressenek, hanem arra, hogy szeressek.

Mert, aki így ad, az kapni fog, aki elveszíti magát az talál, aki megbocsát, annak megbocsátanak, aki meghal, az fölébred az örök életre.”

*Nagyné Engler Zsuzsa
és gyászoló családja*

Zsolnay Józsefnének kívánunk nyolc-vanadik születésnapjára jó egészséget, erőt és sok boldogságot gyermekei, unokái és dédunokái!

S zivem szavától

Z eng a lelkem.

Ű nnepli, hogy vagy

L élekben, testben.

E napon születted,

T avaszt köszöntve,

É ltessen az Isten

S zerető örömbé.

N apjaid míg telnek

A djanak sok erőt.

P arányi bánattól is

Ó vjanak az idők.

D erűs legyen életed,

R agyogja be a nap,

A következő 80 év alatt!



**Legyen köztünk
kapcsolat!**

Internet

Biztonságtechnika

Honlapkészítés

Számítógépszerviz

Tel.: (30) 466-3340, (30) 466-3339

E-mail: info@lcck.eu

www.lcck.eu

FIZETETT HIRDETÉS

... Impresszum ...

Leányvári Újság – Leinwarter Zeitung · Leányvár község lapja · Megjelenik minden hónap 15-én · Lapzártá: minden hónap elsején · Kiadja: Leányvár község Polgármesteri Hivatala · Sokszorosítás: FÉBÉ Kht. · Megjelenik 650 példányban · Főszerkesztő: Domavári Zsanett · Szerkesztők: Madar Veronika, Fűr Dávid · Hirdetésfelvétel a Polgármesteri Hivatalban · Hirdetések árai: egy oldal 24.000 Ft + Áfa, fél oldal 12.000 Ft + Áfa, negyed oldal 6.000 Ft + Áfa. · Lakossági apróhirdetések közzététele ingyenes. · Elérhetőség: leanyvariujstag@freemail.hu · Észrevételeiket, kérdéseket a Polgármesteri Hivatalban elhelyezett gyűjtőládán keresztül juttathatják el a szerkesztőségnek.